

Iran - China

Chamber of Commerce and Industries

اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین

بولتن خبری روزانه

اتاق بازرگانی و صنایع
ایران و چین

بولتن خبری روزانه اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین

مورخ ۱۱ آبان ۱۴۰۴

فهرست

- ۱- مجیدرضا حریری: رتبه سه رقمی ایران در فضای کسب و کار
- ۲- هاینان آماده تبدیل شدن به قطب اقتصادی منطقه‌ای
- ۳- افزایش مداوم ظرفیت انرژی‌های تجدیدپذیر چین
- ۴- چین خواستار ایجاد یک سازمان جهانی هوش مصنوعی شد

کارشناس اقتصادی در گفتگو با تحلیل بازار؛

رتبه سه رقمی ایران در فضای کسب و کار

رییس اتاق بازرگانی ایران و چین گفت: اگر تحریم‌ها نیز برداشته شود، وضعیت جذب سرمایه خارجی تغییر نخواهد کرد، زیرا مشکل اصلی در ساختار داخلی و فضای نامطمئن اقتصادی است.

زهره ترابی؛ تحلیل بازار: در دو سال اخیر، ایران با چالش‌های متعددی در زمینه جذب سرمایه‌گذار، چه داخلی و چه خارجی، مواجه بوده است. عواملی چون تحریم‌ها، ناپایداری قوانین و فضای نامساعد کسب‌وکار باعث شده روند جذب سرمایه با مشکل روبه‌رو شود؛ موضوعی که در نهایت منجر به کاهش رشد اقتصادی، افزایش بیکاری و توقف چرخه توسعه اقتصادی کشور شده است. پرسش اصلی این است که چرا با وجود وعده‌های مکرر دولت‌ها برای جذب سرمایه‌گذاری، هیچ‌کدام از این وعده‌ها به نتیجه عملی نرسیده است؟ مهم‌ترین مانع پیش روی دولت‌ها در این مسیر چیست و گره کار کجاست؟

مجیدرضا حریری رییس اتاق بازرگانی ایران و چین در این باره می‌گوید: باید میان دو حوزه سرمایه‌گذاری تمایز قائل شد. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI و سرمایه‌گذاری از منابع داخلی. کارنامه سه دهه گذشته نشان می‌دهد که ایران در جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی عملاً موفق نبوده است. طی این سال‌ها، میانگین جذب سرمایه خارجی کشور بین دو تا دو و نیم میلیارد دلار در سال بوده که نسبت به ظرفیت اقتصادی ایران رقم بسیار ناچیزی است.

سه رقمی بودن رتبه ایران در فضای کسب و کار

وی ادامه داد: بخش قابل توجهی از دلایل این ناکامی، مشترک میان سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی است. مهم‌ترین آن، نبود محیط کسب‌وکار با ثبات، روان و رقابت‌پذیر در کشور است. تمامی شاخص‌های بین‌المللی نشان می‌دهد که ایران از نظر جذابیت برای سرمایه‌گذاران در رتبه‌های پایین قرار دارد. به‌طور نمونه، در گزارش بانک جهانی درباره «فضای کسب‌وکار» (Doing Business)، رتبه ایران در سه دهه اخیر همواره سه‌رقمی بوده است؛ به این معنا که بیش از دوسوم کشورهای جهان شرایط بهتری برای سرمایه‌گذاری نسبت به ایران دارند.

رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین تصریح کرد: در شاخص «ادراک فساد» که از سوی سازمان بین‌المللی شفافیت منتشر می‌شود نیز، ایران معمولاً در میان بیست تا بیست‌وپنج درصد انتهایی جدول قرار دارد. در شاخص رقابت‌پذیری و آزادی اقتصادی نیز وضعیت مشابهی دیده می‌شود. چنین داده‌هایی برای سرمایه‌گذاران خارجی این پیام را دارد که کشورهای بسیاری شرایط مساعدتری نسبت به ایران دارند.

حریری افزود: البته ایران دارای مزیت‌های بالقوه‌ای نیز هست؛ از جمله منابع غنی نفت و گاز، معادن گسترده و نرخ بازدهی بالا در برخی بخش‌ها. اما این مزیت‌ها عمدتاً برای سرمایه‌گذاری جذاب است که مایل‌اند در محیط‌های پرریسک فعالیت کنند و انتظار سودهای بسیار بالا دارند.

او تصریح کرد: بخش عمده‌ای از سرمایه‌گذاری‌های محدود خارجی ایران نیز در حوزه‌هایی انجام شده که تأثیر قوانین داخلی در آن کمتر بوده است، مانند نفت، گاز و پتروشیمی. در این حوزه‌ها، همکاری‌ها تا حدی براساس استانداردهای بین‌المللی صورت می‌گیرد و سرمایه‌گذار احساس امنیت بیشتری دارد، به‌ویژه آن که طرف قرارداد معمولاً دولت یا نهادهای حاکمیتی هستند.

مشکل جذب سرمایه‌گذار نیست بلکه مشکل نامطمئن بودن فضای اقتصاد است

رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین براین باور است: حتی اگر تحریم‌ها نیز برداشته شود، وضعیت جذب سرمایه خارجی به‌طور معناداری تغییر نخواهد کرد، زیرا مشکل اصلی در ساختار داخلی و فضای نامطمئن اقتصادی نهفته است. شواهد نشان می‌دهد حتی در دوران قبل از تحریم‌ها نیز میزان جذب سرمایه خارجی در ایران تفاوت چندانی نداشت. بسیاری از آنچه به‌عنوان سرمایه‌گذاری خارجی عنوان می‌شود، در واقع تأمین مالی یا فاینانس است، نه سرمایه‌گذاری مستقیم.

وی افزود: در حوزه داخلی نیز علاوه بر مشکلات مشابه، عواملی همچون بی‌ثباتی، ناامیدی نسبت به آینده، و شکاف میان مردم و حاکمیت مزید بر علت شده و موجب فرار سرمایه از داخل کشور شده است.

چین حاضر به حضور بلندمدت در ایران نیست

حریری افزود: در خصوص روابط سرمایه‌گذاری میان ایران و چین نیز وضعیت مشابهی وجود دارد. اگرچه چین در زمینه تأمین مالی در بسیاری از پروژه‌های ایران فعال است، اما این به معنای سرمایه‌گذاری مستقیم در کشور نیست. چینی‌ها نیز مانند دیگر سرمایه‌گذاران خارجی، بر اساس شاخص‌های بین‌المللی تصمیم می‌گیرند و زمانی که این شاخص‌ها وضعیت نامطلوبی را نشان می‌دهد، طبیعتاً تمایلی به حضور بلندمدت در بازار ایران ندارند.

او مطرح کرد: هیچ سرمایه‌گذاری خارجی صرفاً به دلایل فرهنگی، دینی یا سیاسی در کشوری سرمایه‌گذاری نمی‌کند. آنچه برای او اهمیت دارد، بازدهی سرمایه، امنیت حقوقی و ثبات اقتصادی است. همان‌طور که اگر ایرانی بخواهد در کشور دیگری سرمایه‌گذاری کند، برایش مهم نیست مردم آن کشور چه مذهبی دارند یا پرچم‌شان چه رنگی است؛ بلکه مهم این است که پولش در محیطی امن و با سود مناسب سرمایه‌گذاری شود.

حریری در پایان خاطرنشان کرد: بنابراین، پیش‌شرط اصلی جذب سرمایه، چه داخلی و چه خارجی، ایجاد جذابیت اقتصادی از طریق اصلاح قوانین، ثبات در مقررات، شفافیت، و کاهش ریسک‌های سیاسی و حقوقی است. تنها در چنین شرایطی می‌توان انتظار داشت سرمایه‌گذاران برای ورود به اقتصاد ایران ترغیب شوند.

تحلیل بازار

به گفته کارشناسان در مجمع بین‌المللی هایکو مورخ ۱۸ دسامبر، راه‌اندازی عملیات گمرکی ویژه چین در سطح جزیره در بندر آزاد تجاری هاینان، تأکیدی بر تلاش این کشور برای گشایش در سطح بالا و تلاش‌هایش برای ایفای نقش بزرگتر در ادغام اقتصادی منطقه‌ای است.

چی فولین، رئیس موسسه اصلاحات و توسعه چین و موسسه مطالعات بنادر آزاد هاینان، گفت این بندر آزاد تجاری «استراتژی حرکت اول» برای به دست گرفتن ابتکار عمل در توسعه آینده است. او گفت آسیا به مرکز رشد اقتصاد جهانی و تجارت آزاد منطقه‌ای تبدیل شده است و هاینان باید از موقعیت ممتاز خود در قلب مشارکت اقتصادی جامع منطقه‌ای و جایگاه خود به عنوان دروازه چین به آسه‌آن، نهایت استفاده را ببرد.

چی گفت: «هاینان باید از تجربیات موفق مکان‌هایی مانند دبی و سنگاپور درس بگیرد... و خود را در روند ادغام اقتصادی منطقه‌ای آسیا ادغام کند.»

او خاطرنشان کرد که در سال ۲۰۲۳، حدود ۸٫۵ درصد از سرمایه‌گذاری مستقیم چین در آسه‌آن از طریق هاینان انجام شده است، سهمی که انتظار می‌رود افزایش یابد. او خواستار شد سیاست‌هایی مطلوب‌تر برای تبدیل هاینان به یک پایگاه مرکزی منطقه‌ای برای شرکت‌های چینی که در جنوب شرقی آسیا سرمایه‌گذاری می‌کنند، وضع گردد.

چی همچنین به فرصت‌های موجود در اقتصاد آبی اشاره کرد و گفت که حوزه قضایی دریایی گسترده هاینان، منطقه وسیعی را پوشش می‌دهد و پتانسیل گسترده‌ای برای همکاری با کشورهای آسه‌آن ارائه می‌دهد. او گفت ایجاد یک بازار یکپارچه بزرگ برای اقتصاد آبی، موقعیت استراتژیک این بندر را به طور قابل توجهی افزایش می‌دهد.

لیو شانگشی، کارشناس ارشد آکادمی علوم مالی چین، با تأکید تمرکز بر تعامل جهانی، گفت هدف گسترده‌تر بندر تجارت آزاد هاینان، مشارکت و هدایت به سوی تدوین قوانین بین‌المللی، به ویژه در حکمرانی دیجیتال جهانی و نوآوری علمی در اعماق دریا است.

ویژگی منطقه‌ای توسط ربکا فاطیما استا ماریا، مدیر اجرایی سابق همکاری اقتصادی آسیا و اقیانوسیه، مورد توجه قرار گرفت. او خواستار اجرای رویکردی نو برای ادغام منطقه‌ای شد و گفت منطقه آسیا و اقیانوسیه، که بیش از نیمی از تجارت جهانی را تشکیل می‌دهد، از زنجیره‌های تأمین به هم پیوسته سود زیادی می‌برد.

او افزود، مناطق ویژه اقتصادی و بنادر آزاد تجاری مانند هاینان نباید به "مناطق منزوی" تبدیل شوند، بلکه باید به عنوان دروازه‌های منطقه‌ای عمل کنند. او گفت: "هدف واقعی آنها این است که به عنوان بسترهای آزمایشی برای اصلاحات ساختاری و نظارتی عمل کنند." وی افزود که وقتی چنین مناطق و بنداری از طریق زیرساخت‌های مشترک و سیستم‌های دیجیتال هماهنگ به هم متصل شوند، می‌توانند تاب‌آوری اقتصادی منطقه را تقویت کرده و نوآوری مشارکتی را تقویت کنند.

Chinadaily

اداره ملی انرژی (NEA) روز جمعه اعلام کرد ظرفیت انرژی‌های تجدیدپذیر چین در سه فصل اول سال ۲۰۲۵ به سرعت در حال گسترش است و تاسیسات جدید به ۳۱۰ گیگاوات رسیده و بهینه‌سازی قابل توجهی در ساختار انرژی کشور ایجاد کرده است.

این نهاد نظارت انرژی اعلام کرد که ظرفیت جدید انرژی‌های تجدیدپذیر اضافه شده از ژانویه تا سپتامبر نسبت به سال گذشته ۴۷,۷ درصد افزایش یافته و تقریباً ۸۴,۴ درصد از کل تاسیسات جدید برق در سراسر کشور را تشکیل می‌دهد.

از این ظرفیت جدید، انرژی بادی ۶۱,۰۹ گیگاوات و انرژی خورشیدی ۲۴۰ گیگاوات اضافه شده‌اند.

تولید انرژی‌های تجدیدپذیر نیز رشد قوی خود را حفظ کرده و در سه فصل اول به ۲,۸۹ تریلیون کیلووات/ساعت رسیده که نسبت به سال گذشته ۱۵,۵ درصد افزایش یافته است. این میزان تولید حدود ۴۰ درصد از کل تولید برق چین و تقریباً ۶۰ درصد از مصرف برق صنعتی را در این دوره تشکیل می‌دهد.

سازمان ملی انرژی تأکید کرد افزایش تولید برق بادی و خورشیدی به تنهایی، به ۳۸۲,۲ میلیارد کیلووات/ساعت رسید که در نه ماه اول سال ۳۵۸,۱ میلیارد کیلووات/ساعت از کل افزایش مصرف برق ملی فراتر رفت.

Chinadaily

شی جین پینگ رئیس جمهور چین، در اجلاس رهبران APEC پیشنهادی برای ایجاد یک سازمان جهانی جهت نظارت بر هوش مصنوعی را مطرح کرد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از رویترز، اظهارات شیء جین پینگ، نخستین واکنش رسمی رهبر چین به ابتکار عملی است که پکن امسال برای همکاری جهانی در زمینه هوش مصنوعی معرفی کرده است. این در حالی است که آمریکا با تنظیم مقررات بین‌المللی برای هوش مصنوعی در نهادهای جهانی مخالفت کرده است.

شیء در این اجلاس اظهار داشت: «یک سازمان جهانی همکاری در حوزه هوش مصنوعی می‌تواند با تدوین قوانین نظارتی مشترک، زمینه ارتقای همکاری‌ها را فراهم کند تا هوش مصنوعی به منفعتی عمومی برای جامعه جهانی تبدیل شود.» او تأکید کرد: «هوش مصنوعی نقشی حیاتی در توسعه آینده دارد و باید در جهت منافع تمام کشورها و مناطق به کار گرفته شود».

پیش‌تر مقامات چینی پیشنهاد کرده بودند که مقر این سازمان در شانگهای، به‌عنوان یکی از مراکز مهم تجاری جهان، تأسیس شود.

در همین حال، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در اجلاس سران APEC که در گوانگجو (کره جنوبی) برگزار شد، حضور نیافت و پس از دیدار با شیء، مستقیماً به واشنگتن بازگشت. گفت‌وگوی این دو رهبر به توافقی یک‌ساله منجر شد که براساس آن، بخشی از محدودیت‌های تجاری و فناورانه میان دو کشور — که موجب افزایش تنش میان بزرگ‌ترین اقتصادهای جهان شده بود — به‌طور موقت لغو می‌شود.

سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا و اقیانوسیه (APEC) در سال ۱۹۸۹ با هدف گسترش همکاری، تجارت آزاد و رشد اقتصادی میان کشورهای منطقه تأسیس شد.

مهر